

Medforlagsstiller, at vi ikke derved ville eller paa nogenomhelst Maade kunne komme i Strid med de Regler, der ere opstillede for Veifreden. Det kan nemlig aldeles ikke genere de Veifarende, at en Husmandskone trækker med sin Ko i en Veigrøft. — Det ærede Flertal har vel derhos i Betænkningen yttret, at denne Bestemmelse ligesaa godt vil kunne komme Andre som dem, i hvis Interesse den tænkes foreskrevet, tilgode; men denne Udtalelse kan jeg ikke tiltræde. Det ærede Flertal mener jo aabenbart hermed, at Kommunalbestyrelsen, at Sogneraadet ligesaa godt kan give Tilladelsen til at benytte det omhandlede Græs til at trække i Grøften med en Ko til en større Besidder, en Gaardmand som til en Smaamand (Drenbøll: Ja!). Det ærede Medlem siger ja, men et Sogneraad kan dog umulig tænkes at ville misforstaa Bestemmelsen i den Grad, at det jo maa kunne se, til hvem der sigtes i Undringsforslaget, og at det kun er Smaabesidderne, Husmændene, der have ondt ved at skaffe sig Græs, og som have Trang til at benytte Græsset i Grøfterne, som der er sigtet til. Gaardmændene have ikke Trang til at benytte Græsset paa den Maade, at de skulle behøve at lade deres Køer trække hen i Grøfterne, og det skulde gjøre mig ondt, om Sogneraadene skulde kunne tænkes at misforstaa Indholdet af Best. melsen i den Grad, eller at de af Kjærlighed til og Hensyn til Gaardmændene skulde kunne tænkes at ville give dem Lov til at trække i Grøfterne med deres Køer og derimod at negte Husmændene det. Ja der kunde vel maasse tænkes den Mulighed, at der paa enkelte Steder kunde findes et saadant Sogn, hvor — ja, jeg vil sige det ligefrem — der herskede et saa væmmeligt Gaardmandsaristokrati, at Sogneraadet vilde give Gaardmændene denne Ret og negte Husmændene den. Men Eligt kunde dog kun finde Sted, hvor der herskede et stærkt Gaardmandsaristokrati; og lad saa disse Herrer kun komme frem for Offentlighedens Domstol, da skulle de nok lære at trække Følehornene til sig og lære at forstaa Meningen af Forslaget. — Man kunde dernæst maasse sige: Ja, men det kan være stødende for de Veifarende

at se, at der saaledes trækkes i Grøften med en Ko. Det kan jeg imidlertid ikke indrømme. Det kan ikke være stødende for de Veifarende at se en Husmandskone trække med en Ko i en Veigrøft. Jeg har tværtimod altid glædet mig over dette Syn, naar jeg vidste, at hun derved tilveiebragte mere Mælk til sine Smaa. Naar man veed, hvor ondt det falder for den Slags Folk, som til Nød kun ne holde een Ko, men ogsaa kun til Nød, at skaffe det nødvendige Græs, og at de ofte kun kunne det paa den Maade, saa forekommer det mig, at det vilde være haardt at negte en sliq Tilladelse, hvor det dog ikke kan komme Noget til Hinder. Jeg kan heller ikke tro Andet, end at paa de allerfleste Steder hverken vedkommende Sogneraad eller de tilstedende Lods-eiere eller de, hvem Veiens Vedligeholdelse paahviler, vilde negte en saadan Tilladelse; thi, skulde f. Ex. de, hvem Veiens Vedligeholdelse paahviler, frugte for, at Grøften skulde blive hofadiget derved, saa vilde de, der fik Tilladelsen, vistnok være meget villige til at udbedre den Smule Skade, der maatte forarsages ved deres Køers Trækken i Grøften. Jeg vil saaledes ligesom min ærede Medforlagsstiller paa det Værmeste anbefale det høie Thing at vedtage vort Forslag under Nr. 23.

G. Andersen: Med den smukke Tanke, som det ærede Mindretal har havt med sit Undringsforslag under Nr. 23, kan jeg fuldt vel sympathisere, og det skulde derfor have glædet mig, om jeg kunde være kommen til at samstemme med det; men det kan jeg ikke paa nogen Maade. Derfor nemlig det ærede Mindretals Forslag vedtages, saa finder jeg, at man derved vedtager en Bestemmelse om Ufred paa Veiene, som idetmindste hidtil ikke har havt nogen Gjæmmel i Lovgivningen. I den Syn, hvor jeg er fra, var der i tidligere Tid ofte dels Græsning med løse Kreaturer og dels med tøjrede omkring paa Veiene, og dette er først blevet hæmmet, efterat Amts- og Sogneraadene have faaet en større Indflydelse paa Tilsynet med Veiene, idet de fra den Tid af have ladet Græsset bortfælde ved offentlig Auktion til Slet, men ikke til Afgræs-